

Pjältån

Länsstyrelsen Östergötland | 010 223 50 00 | ostergotland@lansstyrelsen.se

Pjältån | Norrköping | HARO 66/67 (Kustområde norr om Bråviken)

Bild: Lekande öring i övre Pjältån. Mathias Ibbe

Projektområde

Den aktuella delen av Pjältån rinner från sjön Näknen till Bråviken (Loddbyviken) i Norrköpings kommun. Sträckan är 8 km lång med en fallhöjd på 58 m. Medelflödet är 780 l/s vid utloppet i Loddbyviken. Närområdet består främst av bebyggelse och jordbruksmark men en del skogsmark förekommer. De övre delarna av avrinningsområdet domineras av skogslandskap. På sträckorna närmast sjön Näknen forsar och strömmar vattnet genom block och sten medan de mellersta och nedre sträckorna rinner genom finkorniga jordar. Pjältån har utpekade naturvärden med naturliga vattenmiljöer. Ån är länets viktigaste reproduktionsområde för havsvandrande öring och troligen också för flodnejonöga. Pjältån är häckningslokal för kungsfiskare och har förekomst av bäver. En av de sträckor med högst naturvärden rinner genom Skriketorpsravinen och skyddat som Natura 2000-område. Viss restaurering och skapande av lekmiljöer för havsöring har genomförts i vattendraget och biflöden tidigare. Delar av Pjältån ingår i LONA-projektet ”Pjältåns mader”.

Orsak till åtgärder

Berörda vattenförekomster har måttlig ekologisk status. Orsaken är bland annat fysisk påverkan på vattendragets morfologi och att det förekommer vandringshinder för fisk. Påverkan är framförallt knuten till tidigare vattenkraftutvinning, markavvattning och utveckling av tätort och infrastrukturer. För delar av projektområdet finns åtgärdsplaner med förslag på åtgärder för att minska fysisk påverkan på vattendragetsmiljöerna. Förslagen är baserade på tidigare biotopkarteringar. Andra delar av ån saknar uppdaterade utredningar, vilket behöver kompletteras i projektet. I Skriketorpsravinsens Natura 2000-område är sträckorna delvis fysiskt påverkade av tidigare utnyttjande av vattenkraften i ån. Vattendragsfåran har här grävts om och rinner en sträcka

Länsstyrelserna

genom kulvertar. Detta har resulterat i ökad erosion och orsakar sedimentation på sträckorna nedströms. Det har även haft en negativ påverkan på livsmiljöerna för till exempel öring.

Vad vi vill förbättra

Vi vill förbättra Pjältåns morfologi inom Skriketorpsravinen Natura 2000-område samt utreda lämpliga åtgärder för att minska fysisk påverkan i andra delar av ån. Målet är att återskapa den naturliga planformen (vattendragets sträckning) genom Skriketorpsravinen. Detta skulle öka och förbättra livsmiljön för akvatiska arter. En mer naturlig sträckning skulle också minska den erosion som pågår och mängden sediment som transporteras nedströms. Målet är att de aktuella sträckorna ska ha en god ekologisk status som återspeglas i naturliga vattendragmiljöer och höga tätheter av öring.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Vi planerar att ta fram uppdaterade åtgärdsförslag för förbättrad ekologisk status i Pjältån från Näknen till Loddbyviken. Inom Skriketorpsravinen kommer vi utreda möjligheterna att återkskapa vattendragets naturliga sträckning genom ravinen. Vi kommer sedan att i möjligaste mån återställa vattendragets sträckning och form inom ravinen.

Planerad uppföljning

Vi planerar att göra uppföljande elprovfisken och eventuellt bottenfaunaundersökningar i den nya fåran. Hydromorfologin kommer att följas upp med relevanta parametrar i biotopkarteringsmetoden.

I samverkan med

Norrköpings kommun
Berörda markägare

Länkar

[Pjältån ingår i värdetrakten Bråvikenbäckarna i den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur.](#)

[Biotopkartering av åtta vattendrag inom Östergötlands läns basinventering 2006](#)